

Vyvěšeno dne: 24. 4. 2024
Svěšeno dne: 8. 5. 2024

Jana Kučerová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupičkové a soudců Lenky Oulíkové a Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Svaz vodovodů a kanalizací JIHLAVSKO**, se sídlem Žižkova 93, Jihlava, zastoupený JUDr. Oldřichem Chudobou, advokátem se sídlem Při Trati 1084/12, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 1882/57, Jihlava, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: městys Luka nad Jihlavou, se sídlem 1. Máje 76, Luka nad Jihlavou, zastoupená JUDr. Boženou Zmátlovou, advokátkou se sídlem Dvořákova 1927/5, Jihlava, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 10. 2022, č. j. 31 A 12/2021-123,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 10. 2022, č. j. 31 A 12/2021-123, **s e r u š í** a věc **s e v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Osoba zúčastněná na řízení (stěžovatel) rozhodla o ukončení svého členství v žalobci jakožto dobrovolném svazku obcí ke dni 1. 1. 2015. Mezi žalobcem a stěžovatelem poté vznikl spor o vrácení vodohospodářského majetku a finanční vyrovnání. V nynějším sporu se stěžovatel domáhal alikvótní části nájemného inkasovaného žalobcem v souvislosti s nájmem nevráceného majetku.

[2] Dne 4. 12. 2020 vydal žalovaný v tomto sporu rozhodnutí č. j. KUJI 114435/2020 a č. j. KUJI 114436/2020. Rozhodnutím č. j. KUJI 114436/2020 uložil žalobci povinnost zaplatit stěžovateli 16 004 567,04 Kč z titulu bezdůvodného obohacení a náhrady škody za období od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2017 spolu s úroky z prodlení a náhradu nákladů řízení. Rozhodnutím č. j. KUJI 114435/2020 žalovaný uložil žalobci povinnost zaplatit stěžovateli 3 088 388,18 Kč z titulu bezdůvodného obohacení a náhrady škody za období od 1. 1. 2015 do 30. 6. 2015 spolu s úroky z prodlení a náhradu nákladů řízení (výroky I a III) a ve zbytku (ve výši 14 590,72 Kč) návrh stěžovatele zamítl (výrok II).

[3] Proti oběma rozhodnutím žalovaného podal žalobce samostatné žaloby ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“). Ten žaloby spojil ke společnému projednání a poté rozsudkem

ze dne 19. 10. 2022, č. j. 31 A 12/2021-123, zrušil rozhodnutí č. j. KUJI 114436/2020 a výroky I a III rozhodnutí č. j. KUJI 114435/2020 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

II.

[4] Krajský soud vyšel z právního názoru, že pravidla obsažená v čl. 12.6 až 12.8 stanov žalobce představují pouze neúplný mechanismus vypořádání majetkové účasti obce ve svazku a nelze z nich dovozovat přímé nároky obcí. Konkrétní nároky lze dovodit až z provedeného vypořádání, které může mít formu smlouvy o vypořádání, nebo konstitutivního rozhodnutí krajského úřadu, pokud smluvní jednání nepovedou k úspěšnému konci. Předložení návrhu smlouvy o vypořádání neznámá, že se navrhovatel vyvážá z „povinností“ stanovených v čl. 12 a druhá strana se jeho nepřijetím dostane do prodlení. Jelikož stanovy obsah smlouvy o vypořádání do detailů nekonkretizují, nemůže být obsah smlouvy o vypořádání koncipovaný jednou smluvní stranou vnucen druhé straně, a to ani cestou nahrazení projevu vůle rozhodnutím správního orgánu. Rozhodnutí žalovaného o vypořádání majetkové účasti obce na svazku má konstitutivní povahu. Účelem vypořádání je transformace vlastnických vztahů, která povede k tomu, že vlastnictví nabude vystupující obec oproti případnému finančnímu vypořádání.

[5] To dle krajského soudu vede k závěru, že ve vztahu k majetku ve vlastnictví žalobce, který musí být předmětem vypořádání, stěžovateli nevznikl nárok na náhradu škody, neboť žalobce neporušil žádnou povinnost. Obecná úprava náhrady škody v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“) vyžaduje jako nutnou podmínku vzniku závazku z titulu náhrady škody ze strany škůdce úmyslné porušení dobrých mravů, zaviněné porušení zákonné povinnosti nebo porušení smluvní povinnosti. Nárok v nyní projednávané věci byl žalovaným postaven na porušení smluvní povinnosti, konkrétně povinnosti předat majetek stěžovateli do měsíce od jeho vystoupení z žalobce (s výjimkou majetku vloženého do hospodaření, u něhož tato povinnost vznikla okamžikem vystoupení).

[6] Krajský soud poukázal na to, že čl. 12 odst. 4 stanov nestanoví měsíční lhůtu pro vrácení majetku, nýbrž pro uzavření smlouvy o vypořádání. Její neuzavření nelze považovat za porušení smluvní povinnosti. Smlouva o vypořádání je komplexním právním jednáním. Nelze zpětně zkoumat, která ze stran se na jejím neuzavření podílela více, případně zda jedna ze stran způsobila její neuzavření výlučně. V případě, že se strany nedohodnou a zvolí cestu správního řízení, které má vést k autoritativnímu vypořádání ze strany žalovaného, nelze hovořit o tom, že by některá ze stran byla v prodlení s plněním svých povinností. Je proto lhostejné, zda některá ze stran předložila návrh smlouvy jako první. Důvodem neuzavření smlouvy může být stejně tak neakceptace návrhu, jako předložení objektivně neakceptovatelného návrhu.

[7] Krajský soud proto uzavřel, že ve vztahu k majetku ve vlastnictví žalobce do doby vypořádání nemohlo stěžovateli vzniknout právo na zaplacení peněžité částky vůči žalobci z titulu náhrady škody způsobené porušením smluvní povinnosti, neboť z jeho strany nedošlo k porušení smluvní povinnosti tím, že nebyla uzavřena smlouva o vypořádání. „Povinnost“ vrátit nebyla vázána na lhůtu a nejednalo se o konkrétní povinnost, nýbrž pouze o pravidlo pro vypořádání majetkové účasti stěžovatele na žalobci. Vzhledem k důvodnosti námitky ohledně základu nároku na náhradu škody se pak krajský soud nezabýval námitkami týkajícími se určení výše náhrady škody.

[8] K námitce překročení návrhu co do přiznané částky rozhodnutím č. j. KUJI 114436/2020 krajský soud pro účely dalšího řízení konstatoval, že dispoziční zásada může být ve sporném řízení prolomena pouze ve výjimečných případech, kdy charakter řízení neumožňuje správnímu orgánu jednoduše potvrdit či zamítnout uplatňovaný nárok, například v situaci, kdy musí korigovat vzájemně uplatňované nároky v rámci komplexních právních vztahů či konstitutivně rozhodovat

pokračování

o majetkovém vypořádání. Na takové výjimečné případy mířily rozsudky krajského soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 29 A 54/2014-314, a ze dne 24. 10. 2019, č. j. 29 A 83/2013-466, na které odkázal žalovaný. V tomto případě však nebyla dána žádná výjimečná okolnost, která by mohla odůvodnit prolomení dispoziční zásady, neboť stěžovatel neuplatňoval své nároky v rámci komplexního vypořádání majetkové účasti v žalobci, ale jako samostatné nároky z titulu bezdůvodného obohacení, respektive náhrady škody.

[9] Pokud jde o nárok na vydání bezdůvodného obohacení spočívajícího v přijatém nájemném za pronájem majetku ve vlastnictví stěžovatele, krajský soud dospěl k závěru, že dle zjištěného skutkového stavu byl žalobce pasivně legitimován a nárok byl uplatněn po právu. Přisvědčil žalobci v tom, že vystoupením stěžovatele zaniklo žalobci právo hospodaření k tomuto majetku a stěžovatel vstoupil do právního postavení pronajímatele dle smlouvy o provozu vodovodů a kanalizací, o nájmu vodovodů a kanalizací, o správě a rozvoji majetku vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu uzavřené s VODÁRENSKOU AKCIOVOU SPOLEČNOSTÍ, a.s., (dále jen „VAS“) na základě analogické aplikace § 680 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“) a přechodného ustanovení § 3074 odst. 1 OZ. Poukázal na to, že ke shodnému závěru dospěl v souvisejících věcech Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 22. 2. 2017, č. j. 70 Co 104/2016-278, a Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 25. 9. 2018, č. j. 26 Cdo 4497/2017-337.

[10] Přechod práv a povinností však nutně neznamená, že by závazek nájemce platit nájemné mohl zaniknout pouze splněním novému pronajímateli. Do doby, než byl nájemci oznámen přechod práv a povinností žalobcem nebo prokázán stěžovatelem, se nájemce mohl zprostit povinností platit nájemné zaplacením žalobci. Z obsahu správního spisu neplynulo, že by k oznámení, respektive prokázání došlo. Nebude-li v dalším řízení zjištěn opak, bude nutno vycházet z toho, že nájemce plnil žalobci jako domnělému pronajímateli i po 1. 1. 2015 po právu a zprostil se tím svého závazku platit nájemné za příslušná období. Žalobci nesvědčilo právo na placení nájemného a jestliže je obdržel, dle § 2991 OZ se bezdůvodně obohatil na úkor stěžovatele v rozsahu přijetí nájemného za nájem majetku, který byl původně vložen do jeho hospodaření.

III.

[11] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

[12] Stěžovatel zejména odmítá názor krajského soudu, že ustanovení obsažená v čl. 12. 6 a 12.8 stanov je nutno chápat nikoli jako přímé nároky obcí či svazku při ukončení členství, nýbrž jako „*neúplný mechanismus vypořádání majetkové účasti obce ve svazku*“. Je přesvědčen, že čl. 12.6 stanov jednoznačně stanoví přímý nárok na vrácení majetku. Namítá, že z článku 12.6 stanov vyplývá povinnost žalobce neprodleně po vystoupení stěžovatele vrátit veškerý v něm uvedený majetek bez ohledu na to, na základě jakého právního důvodu uvedeného v tomto ustanovení byl do žalobce vložen. Závěry, k nimž krajský soud dospěl, považuje stěžovatel za nepodložené a neodpovídající obsahu stanov, které je třeba vykládat ve spojení se zakladatelkou smlouvou a § 50 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Mají-li být stanovy platné, musí stanovit mimo jiné podmínky vystoupení ze svazku obcí, včetně vypořádání majetkového podílu. Jednání žalobce, kterým brání vrácení majetku obcím, bere z něj majetkový prospěch, aniž by se o něj staral, a brání obcím v získání povolení k provozování jejich vodohospodářského majetku, je nezákonné a nemravné a nemůže požívat ochrany ani podle ustanovení hlavy I. OZ.

[13] Dále stěžovatel namítá, že krajský soud postupoval v rozporu s principem předvídatelnosti soudních rozhodnutí a v rozporu s právem stěžovatele na spravedlivý proces, neboť rozhodl

odlišně o otázce, kterou již vyřešil Krajský soud v Brně – pobočka v Jihlavě jako civilní soud v usnesení ze dne 13. 12. 2017, č. j. 72 Co 153/2017-650. V něm konstatoval, že „*samotným zánikem členství žalobce v žalovaném ke změně vlastnického práva k takovému majetku nedochází, když pro závěr o ‚automatickém‘ přechodu vlastnického práva nelze shledat oporu jak v právních předpisech, tak ani v zakladatelské smlouvě, resp. stanovách žalovaného. Jestliže však bylo dovozeno, že žalovaný je povinen umožnit žalobci od okamžiku zániku členství žalobce v žalovaném užívání tohoto majetku (viz výše), pak pokud tak žalovaný neučinil a neumožnil žalobci, aby s tímto majetkem hospodařil sám (a to i případně formou jeho nájmu obdobně, jak to činí žalovaný), dopustil se porušení povinností vyplývajících ze zakladatelské smlouvy (jejíž součástí jsou i stanovy). Žalobci lze proto přisvědčit v závěru, že zadržováním a dalším pronajímáním majetku, který měl být v souvislosti s ukončením členství žalobce v žalovaném převeden žalobci, mu vznikla škoda představovaná nájemným, které by za nájem takového majetku mohl sám pobírat. Náhrady této škody se pak žalobce po žalovaném může domáhat ve smyslu ust. § 2913 odst. 1 o. z.*“.

[14] Stěžovatel nesouhlasí s krajským soudem, že v případě majetku, který byl ve vlastnictví žalobce, nemohlo vznikat bezdůvodné obohacení ani škoda na straně stěžovatele až do provedení vypořádání. Vytká krajskému soudu, že tímto názorem poskytuje žalobci další prostor k tomu, aby bez jakékoli sankce porušoval práva stěžovatele. Stěžovatel je přesvědčen, že má právo na náhradu za porušování povinností žalobce vrátit majetek stěžovateli, ať se jedná o bezdůvodné obohacení či náhradu škody. Pro tento nárok je podstatné, že žalobce měl dle stanov (veřejnoprávní smlouvy) povinnost vodohospodářský majetek vrátit a tuto povinnost porušil.

[15] Stěžovatel též odmítá závěr krajského soudu, že zde nebyla žádná výjimečná okolnost, pro kterou by mohl být stěžovateli přiznán nárok nad rámec návrhu, neboť dle stěžovatele jde „*o zcela zásadní nárok a okolnosti hodné zvláštního zřetele*“. K tomu bez další specifikace poukazuje na okolnosti případu a závěry vyslovené ve výše citovaném usnesení Krajského soudu v Brně – pobočky v Jihlavě. I v tomto ohledu dle stěžovatele porušil krajský soud zásadu předvídatelnosti, neboť žalovaný odůvodnil překročení návrhu odkazem na právní názor vyslovený v rozsudcích krajského soudu č. j. 29 A 54/2014-314 a č. j. 29 A 83/2013-466. V nich krajský soud opakovaně uvedl, že zásada dispoziční v těchto řízeních není výlučná, správní orgán není omezen charakterem sporného řízení a musí vzít v potaz další související nároky navrhovatele i odpůrce a předmět řízení takto korigovat.

[16] Dále stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že vstoupil do právního postavení pronajímatele majetku, k němuž předtím svědčilo žalobci právo hospodaření. Uvádí, že od 1. 1. 2015 není členem žalobce. Sdělil proto VAS, že není vázán nájemní a provozní smlouvou. Žalobce pozbyl práva k majetku stěžovatele a pro stěžovatele není smlouva závazná a nepřešla na něj ani zčásti. Na tom nic nemění skutečnost, že stěžovatel pod vlivem rozsudku krajského soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 70 Co 104/2016-278, z opatrnosti zaslal dne 13. 3. 2017 VAS výzvu k zaplacení nájemného a následně od uvedené smlouvy odstoupil. Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 25. 9. 2018, č. j. 26 Cdo 4497/2017-337, zrušil uvedený rozsudek krajského soudu. Odmítl závěr krajského soudu, že VAS postupovala v souladu se zákonem a smlouvou, pokud platila po vystoupení statutárního města Jihlava ze svazku nájemné žalobci, a nikoli městu. To dle stěžovatele platí i pro jeho postavení. Z rozsudku Nejvyššího soudu dle stěžovatele vyplývá, že k přechodu práv a povinností z nájemní a provozní smlouvy by mohlo dojít jen tehdy, pokud by smlouva nebo její část, u níž mají práva a závazky přejít, vykazovala všechny zákonem vyžadované atributy nájemního vztahu. Na stěžovatele by tak mohla přejít práva a povinnosti ze smlouvy o nájmu a provozování vodohospodářského majetku jen tehdy, pokud by oddělená část splňovala všechny povinné náležitosti nájemního vztahu, jak je upravoval § 663 a 680 obč. zák. V tomto případě žalobce ani VAS nedokázaly určit podíl stěžovatele na nájemném za jeho vodohospodářský majetek. Na žádosti stěžovatele o sdělení výše částky, podkladů pro výpočet a informací o provozní a právní evidenci nedostával stěžovatel odpověď, nakonec mu žalobce v součinnosti s VAS sdělil,

pokračování

že takové nájemné nelze určit. Práva a povinnosti z nájemní smlouvy nemohly přejít na stěžovatele, neboť nebyly splněny základní atributy platné nájemní smlouvy, která by na něj mohla přejít.

[17] Stěžovatel je přesvědčen, že nároky vůči žalobci uplatnil důvodně. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalším řízení.

[18] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že ponechává rozhodnutí na zvážení Nejvyššího správního soudu.

[19] Žalobce ve svém vyjádření navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele jako nedůvodnou zamítl a v odůvodnění pouze korigoval nesprávná východiska krajského soudu.

[20] Uvádí, že podmínky vystoupení obce jsou upraveny zejména v čl. 12 stanov. Podle čl. 12.6 platí, že při vystoupení obce je žalobce povinen obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do žalobce převeden dle privatizačního projektu, včetně technického zhodnocení na tomto majetku provedeném, a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním příspěvkem, vyjma tzv. společného majetku. Současně dle čl. 12.7 stanov u místního infrastrukturního majetku převáděného vystupující obci na základě smlouvy o majetkovém a finančním vypořádání, který byl vybudován a vložen do žalobce v době členství obce v žalobci, je vystoupivší obec povinna provést finanční vypořádání v závislosti na zdrojích, ze kterých bylo vodárenské nebo kanalizační zařízení vybudováno. Obec je povinna finančně vypořádat tu část, kterou na vybudování zařízení přispěl žalobce nad podíl investičních prostředků příslušející obci. V případě, že náklady na pořízení věci byly hrazeny z úvěru, uhradí vystupující obec i úroky z tohoto úvěru. Dále je obec povinna poukázat žalobci finanční prostředky ve výši DPH vyměřené v souvislosti s převodem místního infrastrukturního majetku. Smlouvy o majetkovém a finančním vypořádání musí být dle čl. 12.4 stanov uzavřeny nejpozději do 1 měsíce ode dne zániku členství.

[21] Žalobce stejně jako stěžovatel považuje za nesprávné východisko krajského soudu, že stanovy nezakládají přímé nároky stran a že pravidla v čl. 12.6 až 12.8 je nutno chápat jako „*neúplný mechanismus vypořádání majetkové účasti obce ve Svažku*“. Dle žalobce tato ustanovení stanov komplexně upravují podmínky vypořádání majetkového podílu obce v souladu s § 50 odst. 2 písm. h) obecního zřízení. Na základě čl. 12.6 stanov má žalobce povinnost vrátit vystoupivší obci její majetkový podíl, místní infrastrukturní majetek, oproti vzájemné povinnosti vystoupivší obce zaplatit mu finanční vypořádání dle čl. 12.7, případně též čl. 12.8 stanov. Změny vlastnictví lze dosáhnout toliko uzavřením písemné převodní smlouvy s podpisy na jedné listině s ohledem na nemovitou povahu majetku. Uzavření převodní smlouvy o majetkovém a finančním vypořádání předpokládá též čl. 12.4 písm. a) stanov, který stanoví lhůtu pro její uzavření. Stanovy tedy stanoví přímá práva a tomu odpovídající povinnost obou stran uzavřít smlouvu o majetkovém a finančním vypořádání s obsahem uvedeným v čl. 12.6 až 12.8 stanov v určité lhůtě. Pokud k jejímu uzavření nedojde, má druhá strana právo domáhat se nahrazení projevu vůle ve sporném řízení správním dle § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný nemůže rozhodnout konstitutivně o určení vlastnického práva obce, neboť mu k tomu chybí zákonné zmocnění. Dle žalobce nelze akceptovat ani závěry krajského soudu uvedené v rozsudku ze dne 23. 6. 2021, č. j. 31 A 120/2019-404, o nepromlčitelnosti nároků plynoucích z čl. 12.6 až 12.8 stanov.

[22] Přestože uvedená východiska krajského soudu neměla přímý dopad na rozhodnutí ve věci samé, je třeba je v zájmu eliminace budoucích sporů korigovat.

[23] Dle žalobce je však správný základní předpoklad, a totiž že je doposud vlastníkem majetku nabytého vlastní činností, privatizovaného majetku a vloženého majetku, a ve vztahu k němu

nemohlo stěžovateli vzniknout právo na zaplacení peněžité částky vůči žalobci z titulu náhrady škody či bezdůvodného obohacení. Stěžovatel není jeho vlastníkem a nedisponuje k němu nabývacím titulem.

[24] Žalobce se domnívá, že stěžovatel nemá zájem splnit své povinnosti vyplývající mu ze stanov a uzavřít smlouvy o vzájemném majetkovém a finančním vypořádání. Namísto toho uplatňuje nároky, které ze stanov nevyplývají, a z důvodu neochoty se se žalobcem v souvislosti se zánikem svého členství komplexně vypořádat zpochybňuje i otázku členství v žalobci, přestože se jako člen po dobu více než 20 let choval a ze svého členství profitoval. Jeho jednání tak nemůže požívat právní ochrany.

[25] Žalobce poukazuje na to, že majetkové a finanční vypořádání ve smyslu čl. 12.6 až 12.8 stanov neobnáší pouze jeho povinnost „vrátit“ vystoupivší obci místní infrastrukturní majetek, ale též související povinnost obce žalobce finančně vypořádat. Tuto povinnost stěžovatel pomíjí a neprojevil zájem jí dostát. Ačkoli žalobce obecně nepopírá svoji povinnost „vrátit“ stěžovateli vodohospodářský majetek dle stanov, byl nucen podat návrh na uzavření smlouvy o majetkovém a finančním vypořádání, respektive nahrazení projevu vůle stěžovatele.

[26] Stanovy v čl. 12.6 až 12.8 obsahují komplexní úpravu vypořádání majetkového podílu, a to nejen ve vztahu k vrácení vodohospodářského majetku vystoupivší obci, ale i ve vztahu k dalším nárokům stran, včetně finančního vypořádání žalobce. Nároky vyplývající ze stanov spolu úzce souvisí a při vypořádání se uplatňují společně, jak konstatoval Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 23. 6. 2021, č. j. 31 A 120/2019-404. Tyto články stanov stanoví úplný způsob majetkového a finančního vypořádání. Při řešení vypořádání proto nelze dovozovat jiný způsob, než je upraven ve stanovách jako veřejnoprávní smlouvě. Je v souladu se zákonem i zásadami spravedlnosti, pokud je vypořádání majetkového podílu ve vztahu k nárokům vystoupivší obce omezeno na „vrácení“ vkladu obce v podobě místního infrastrukturního majetku. Je na dobrovolném svazku obcí, jak v mezích § 50 odst. 2 písm. h) obecního zřízení ve stanovách upraví vypořádací podíl. Vypořádání majetkového podílu lze omezit na „vrácení“ místního infrastrukturního majetku a není důvodu v tomto směru považovat stanovy za neúplné. S odkazem na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2020, č. j. 62 A 152/2018-102, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2021, č. j. 7 As 363/2020-48, a ze dne 1. 7. 2021, č. j. 7 As 365/2020-48, zdůrazňuje, že nárok na vypořádací podíl lze i zcela vyloučit. Žalobce a vystoupivší obec ani žalobce nemají nárok na jiné majetkové či finanční vypořádání, než které je zakotveno ve stanovách.

[27] Žalobce uvádí, že byl připraven v souladu se stanovami a návrhem smlouvy okamžitě převést a vydat stěžovateli místní infrastrukturní majetek oproti splnění povinností stěžovatele vyplývajících ze stanov. V návaznosti na oznámení o vystoupení stěžovatele připravil návrh smlouvy o majetkovém a finančním vypořádání a dohod vlastníků provozně souvisejících vodovodů. Dne 27. 1. 2015 schválila konečné znění návrhu jeho valná hromada a dne 29. 1. 2015 návrh smluvní dokumentace doručil stěžovateli. Tím dostal povinnosti učinit kvalifikovaný návrh smlouvy v souladu se stanovami ve stanovami předpokládané lhůtě. Žalobce je přesvědčen, že splnil veškeré povinnosti plynoucí ze zákona i stanov. K uzavření smluv o majetkovém a finančním vypořádání nedošlo z důvodů na straně stěžovatele, který neprojevil snahu uzavřít předložené smlouvy.

[28] Žalobce měl zájem na komplexním majetkovém a finančním vypořádání, a proto se domáhal uzavření smlouvy o majetkovém a finančním vypořádání (nahrazení projevu vůle stěžovatele) civilní žalobou, jež byla následně postoupena žalovanému. Žalovaný návrh zamítl, jeho rozhodnutí však zrušil krajský soud rozsudkem ze dne 30. 9. 2021, č. j. 29 A 19/2019-278 (kasační stížnost stěžovatele byla zamítnuta rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2024,

pokračování

č. j. 3 As 316/2021-109). Dle žalobce stěžovatel nemá skutečný zájem se se žalobcem komplexně majetkově a finančně vypořádat. Navzdory své pasivitě v procesu uzavření smluv o majetkovém a finančním vypořádání se začal domáhat dílčích nároků, které by vyplývaly ze stanov, pokud by zároveň splnil své povinnosti, a nároků, které ve stanovách nemají oporu.

[29] K poukazu stěžovatele na usnesení č. j. 72 Co 153/2017-650 žalobce uvádí, že není relevantní, neboť řízení, v němž bylo vydáno, bylo zastaveno pro nedostatek pravomoci obecných soudů.

IV.

[30] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[31] O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud bez jednání dle § 109 odst. 2 s. ř. s. Pro rozhodnutí věci nebylo s ohledem na dále uvedené důvody zrušení napadeného rozsudku potřebné provádět dokazování. Nejvyšší správní soud vycházel z obsahu správního spisu, který není předmětem dokazování.

[32] Kasační stížnost je důvodná.

[33] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že se povahou nároků plynoucích ze stanov zabýval v rozsudku ze dne 25. 4. 2023, č. j. 8 As 224/2021-182 (dále jen „rozsudek č. j. 8 As 224/2021-182“), jímž zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 23. 6. 2021, č. j. 31 A 120/2019-404, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm vyšel ze závěrů vyslovených ve věci vystoupení jiné obce z žalobce v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, č. j. 6 As 269/2021-47 (dále jen „rozsudek č. j. 6 As 269/2021-47“). Nejvyšší správní soud se se závěry vyslovenými ve svých předchozích rozsudcích ztotožňuje, neshledává důvod se od nich v nyní posuzované věci odchýlit a vychází z nich. Ačkoli jsou v nyní posuzovaném případě předmětem sporu jiné nároky, krajský soud opřel své závěry o východiska vyjádřená ve svém dřívějším rozsudku č. j. 31 A 120/2019-404, která však s ohledem na závěry vyslovené v rozsudku č. j. 8 As 224/2021-182 neobstojí.

[34] Stejně jako v rozsudku č. j. 8 As 224/2021-182 Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že rámec nyní projednávaného sporu je vymezen závěry napadeného rozsudku a v návaznosti na něj uplatněnými kasačními námitkami. Ani v tomto případě tedy nemůže být předmětem nynějšího kasačního řízení komplexní a definitivní vyřešení dlouhodobého sporu mezi stěžovatelem a žalobcem ve všech jeho rovinách. Kasačnímu soudu nyní nepřísluší, aby posuzoval okolnosti související se vznikem žalobce nebo se zabýval otázkami, jež jsou předmětem jiných řízení.

[35] Nejvyšší správní soud předně posuzoval, zda je napadený rozsudek přezkoumatelný [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], neboť věcný přezkum rozhodnutí je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Musí se tedy jednat o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS). Vzhledem k tomu, že stěžovatel pouze odkázal na důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., aniž upřesnil, v čem by měla nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívat, Nejvyšší správní soud pouze konstatuje, že rozsudek krajského soudu je srozumitelný, je z něj zřejmé, k jakým závěrům krajský soud dospěl a na základě jakých úvah a proč

nepovažoval žalobní námitky za důvodné. Nejvyšší správní soud proto rozsudek krajského soudu jako celek nepřezkoumatelným neshledal, a mohl tedy přistoupit k jeho věcnému přezkumu.

[36] Nejvyšší správní soud dodává, že krajskému soudu nelze vytýkat, že se výslovně nevyjádřil k závěrům vysloveným v usnesení č. j. 72 Co 153/2017-650. Obecně platí, že by civilní a správní soudy měly ve skutkově a právně srovnatelných případech rozhodovat v zásadě stejně, nesvědčí-li pro jejich jiný postup důležité důvody, a postupují-li v obdobných případech jinak, musí to ve svém rozhodnutí náležitě vysvětlit (nález Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2022, sp. zn. II. ÚS 2765/20). V tomto případě nelze odhlédnout od toho, že civilní soud úvahami k věci samé překročil svou pravomoc (viz usnesení Okresního soudu v Jihlavě ze dne 4. 1. 2019, č. j. 21 C 290/2018-111, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně – pobočky v Jihlavě ze dne 15. 4. 2019, č. j. 54 Co 72/2019-200, a závěry krajského soudu k pravomoci správních soudů v napadeném rozsudku), a proto ve věci následně rozhodoval žalovaný, jehož rozhodnutí byla předmětem soudního přezkumu. Za situace, kdy se stěžovatel ve vyjádření k žalobě závěrů vyslovených civilním soudem nikterak nedovolával, se krajský soud logicky zaměřil na přezkum závěrů vyslovených v napadených rozhodnutích. Současně odpovídajícím způsobem odůvodnil (ve smyslu přezkoumatelnosti, nikoliv věcné správnosti), proč dospěl k závěru, že ze stanov přímé nároky neplnou a není možné se v případě majetku ve vlastnictví žalobce úspěšně domáhat náhrady škody způsobené porušením smluvní povinnosti.

[37] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami stěžovatele, že ze stanov plynul přímý nárok na „vrácení“ majetku a žalobce povinnost plynoucí ze stanov porušil.

[38] Podle relevantních částí stanov

„obec může ze svazku vystoupit podle projevu své vůle na základě rozhodnutí zastupitelstva obce, které bude doručeno předsednictvu do 14. dnů od rozhodnutí zastupitelstva. (...) Smlouvy o finančním vypořádání mezi vystupující obcí a svazkem musí být vypořádány nejpozději do 1 měsíce ode dne zániku členství. Pokud nedojde k uzavření smluv o majetkovém vypořádání v daném termínu z důvodů na straně vystupující obce, zaplatí obec smluvní pokutu ve výši ročního členského příspěvku pro příslušný rok. Pokud nedojde k uzavření smluv z důvodů ze strany svazku, je svazek povinen plnit povinnosti dané stanovami tak, jako by byla vystupující obec právoplatným členem svazku. Stejná ustanovení platí i při vyloučení obce ze svazku valnou hromadou“ (čl. 12.4);

„[v]ystoupí-li obec dle čl. 12.4 písm. a) ze svazku, je svazek povinen obci vrátit vložený majetek a majetek, který byl do svazku převeden dle privatizačního projektu, včetně technického zhodnocení na tomto majetku provedeném, majetek vybudovaný svazkem z podílu obce na nájemném ze svazku či z vlastního rozpočtu obce a majetek pořízený pro potřeby obce s jejím finančním příspěvkem, avšak bez podílu na společném zařízení vodovodů a kanalizací, jehož seznam je uveden v příloze č. 2 stanov. Tento majetek je nedělitelný a zůstává majetkem svazku. Seznam společného majetku nelze rozšířit o další majetek bez souhlasu zastupitelstva obce, o jejíž majetek by se seznam rozšiřovat“ (čl. 12.6);

„[u] místního infrastrukturního majetku, který byl vybudován a vložen do svazku v době členství obce ve svazku, musí obec provést při vystoupení ze svazku finanční vypořádání v závislosti na zdrojích, ze kterých bylo vodárenské nebo kanalizační zařízení vybudováno. Obec je povinna finančně vypořádat jen tu část, kterou na vybudování zařízení přispěl svazek nad podíl investičních prostředků příslušející obci dle vloženého majetku. (...)“ (čl. 12.7).

[39] Jak vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 6 As 269/2021-47 a č. j. 8 As 224/2021-182, z citovaného čl. 12.6 plyne nárok obce na převod v něm specifikovaného majetku při vystoupení ze žalobce. Není tedy správný názor krajského soudu, že se nejedná o nárok obce při ukončení členství, ale pouze o návod pro vypořádání majetkové účasti obce ve svazku. Podmínky vystoupení ze svazku obcí, včetně vypořádání majetkového podílu, jsou ze zákona povinnou součástí stanov svazku obcí [§ 50 odst. 2 písm. h) obecního zřízení]. Je

pokračování

výsledkem smluvní autonomie obcí, jak si konkrétní podmínky vystoupení ze svazku upraví. V rozsudku ze dne 24. 6. 2021, č. j. 7 As 363/2020-48, již Nejvyšší správní soud vyslovil, že obce v této otázce mají smluvní volnost. Projev této vůle je nutno respektovat i s odkazem na ústavně zaručené právo obcí na samosprávu. Pokud tedy obce ve stanovách jednoznačně a bezpodmínečně stanovily povinnost svazku vrátit majetek po vystoupení obce ze svazku, nelze dovozovat, že se nejedná o nárok vystoupivší obce.

[40] Jak dále Nejvyšší správní soud vysvětlil v uvedených rozsudcích, ze skutečnosti, že dané ustanovení stanov zakládá nárok vystoupivší obce, neplyne, že přímo tímto ustanovením dojde k převodu vlastnictví majetku. Pokud je žalobce (svazek) vlastníkem majetku, který má podle tohoto ustanovení vrátit, k převodu majetku dojde na základě smlouvy, kterou předvídá čl. 12.4 stanov. Pokud žalobce svůj závazek převést majetek nesplní, jedná se o porušení jeho povinnosti z této veřejnoprávní smlouvy. Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani se závěrem krajského soudu, podle něhož žalovaný může svým konstitutivním rozhodnutím vypořádat majetkové nároky z titulu vystoupení stěžovatele z žalobce. Žádné ustanovení zákona nedává žalovanému pravomoc vydat takové rozhodnutí, přičemž tato možnost nevyplývá ani ze stanov.

[41] Podle čl. 12.4 stanov k majetkovému vypořádání má dojít na základě smluv mezi svazem a vystoupivší obcí. K vypořádání majetku musí vždy dojít smlouvou, což je jediný způsob, který předvídají stanovy. Brání-li některá ze smluvních stran uzavření smlouvy, žalovaný v takovém případě může rozhodnout o povinnosti uzavřít smlouvu, respektive o nahrazení prohlášení (projevu) vůle (obdobně jako v občanském soudním řízení). K vypořádání přitom nemusí dojít pouze jednou komplexní smlouvou. Obec se může domáhat i pouze uzavření smlouvy o převodu vlastnického práva k majetku dle čl. 12.6 stanov. Splnění této povinnosti svazkem není podmíněno splněním žádné povinnosti obcí. Závazky obce vůči svazku podle čl. 12.7 či 12.8 stanov mohou být předmětem jiné smlouvy. Ze stanov nevyplývá, že by se jednalo o vzájemně podmíněné či na sobě závislé závazky.

[42] Z výše uvedeného je zřejmé, že není správný závěr krajského soudu, že ze stanov žalobci neplynula konkrétní povinnost „vrátit“ stěžovateli majetek ve vlastnictví žalobce, ale jednalo se pouze o pravidlo pro vypořádání, k němuž má v případě sporu dojít konstitutivním rozhodnutím žalovaného o vypořádání, přičemž do jeho vydání nemůže dojít k prodlení s plněním smluvní povinnosti.

[43] Nelze tedy *a priori* vyloučit prodlení žalobce se splněním povinnosti převést majetek uvedený v čl. 12.6 stanov na stěžovatele (uzavřením smlouvy) a nárok na náhradu škody způsobené porušením této povinnosti (přiměřeně srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2020, sp. zn. 25 Cdo 3788/2019, č. R 33/2021 civ.). V dalším řízení tedy bude na krajském soudu, aby na základě shora popsanych východisek znovu v mezích uplatněných žalobních bodů s ohledem na konkrétní okolnosti posoudil, zda byly splněny (prokázány) předpoklady nároku na náhradu škody, a v návaznosti na toto posouzení případně vypořádal též námitky týkající se určení výše škody. Nejvyššímu správnímu soudu nepřisluší, aby se vyjadřoval jako první k otázkám, k nimž se krajský soud s ohledem na chybná východiska nevyjádřil.

[44] Důvody, na nichž krajský soud založil napadený rozsudek, v podstatné míře neobstojí, a nebylo proto na místě pouze závazný právní názor krajského soudu korigovat (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007-75).

[45] Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel v kasační stížnosti zmínil, že dohody o převodu vlastnictví na žalobce datované před rokem 2 000 nebyly schváleny jeho zastupitelstvem. Ačkoli se jedná o skutečnost, která zakládá absolutní neplatnost (v podrobnostech viz body 20 až 26

rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 10 As 350/2022-56), v řízení před krajským soudem stěžovatel takovéto tvrzení neuplatnil, přičemž skutečnost, že ke schválení dohod zastupitelstvem nedošlo, neplynula ani z obsahu správního spisu. Současně lze vycházet z toho, že není-li důvod k pochybnostem, že se určité věci v době dávno minulé děly obvyklým způsobem, resp. úředním postupem, je důkazní břemeno o tom, že tomu tak nebylo, na tom, kdo to tvrdí (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2019, sp. zn. 26 Cdo 3089/2019). Nelze proto krajskému soudu vytýkat, že se touto otázkou v napadeném rozsudku nezabýval. V dalším řízení bude nicméně povinen se i s tímto tvrzením a jeho možným vlivem na uplatněné nároky vypořádat.

[46] Pokud jde o námitku stěžovatele směřující proti závěru o nezákonnosti rozhodnutí č. j. KUJI 114436 pro překročení návrhu co do přiznané částky, Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že žalovaný postupoval v rozporu s dispoziční zásadou, kterou se řídí sporné řízení správní. Již v rozsudku č. j. 8 As 224/2021-182 zdejší soud odůvodnil, že ve sporu z veřejnoprávní smlouvy je správní orgán vázán návrhem. Sporné řízení je dle systematiky správního řádu jedním ze zvláštních typů správního řízení, ve kterém správní orgán řeší mimo jiné právě spory z veřejnoprávních smluv. Sporné řízení se oproti správnímu řízení upravenému v části druhé správního řádu vyznačuje několika odlišnostmi. Jednou z nich je i zahájení řízení výlučně na návrh jedné ze stran (§ 141 odst. 2 správního řádu). Z § 141 odst. 7 správního řádu je zřejmé, že správní orgán rozhodující ve sporném řízení může návrhu zcela, popřípadě zčásti vyhovět, anebo ho zcela, případně ve zbylé zčásti zamítnout. Vázanost správního orgánu návrhem znamená, že správní orgán nemůže přiznat navrhovateli částku vyšší, než které se navrhovatel domáhá (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2023, č. j. 10 Afs 319/2022-33). Žalovaný tedy nemohl stěžovateli přiznat částku, jejíž zaplacení se po žalobci nedomáhal. Krajský soud též dostatečně odůvodnil, že závěry vyslovené v rozsudcích krajského soudu, na které odkázal žalovaný (ze dne 29. 8. 2019, č. j. 29 A 54/2014-314, a ze dne 24. 10. 2019, č. j. 29 A 83/2013-466), nejsou přílehavé, neboť předmětem řízení nebyl spor o „vypořádání z důvodu ukončení členství“, u něhož krajský soud dovodil, že by měly být veškeré související vzájemné sporné nároky předmětem jednoho společného sporného řízení o vypořádání. Jednalo se o samostatné nároky stěžovatele na vydání bezdůvodného obohacení, respektive náhradu škody. K tomu lze dodat, že závěry krajského soudu, podle nichž mělo být při ukončení účasti provedeno jediné komplexní vypořádání ve sporném řízení, v soudním přezkumu u Nejvyššího správního soudu neobstály (viz rozsudek č. j. 8 As 224/2021-182). Lze tedy uzavřít, že žalovaný nemohl rozhodnout o povinnosti k zaplacení částky, pokud ji stěžovatel v řízení nevymezil jako předmět sporu. Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl žádné konkrétní argumenty a skutečnosti, pro které by neměl být žalovaný uplatněným návrhem vázán.

[47] Nejvyšší správní soud připomíná, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou. S výjimkami uvedenými v § 109 odst. 4 věť za středníkem s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody uvedenými v kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 věť před středníkem s. ř. s.). Obsah a kvalita kasační stížnosti tak předurčují obsah rozhodnutí kasačního soudu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 As 67/2011-108, nebo ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54). Není úkolem Nejvyššího správního soudu, aby za stěžovatele kasační argumentaci domýšlel (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 12. 2020, č. j. 7 Afs 251/2020-29, bod 11, a v něm citovanou judikaturu).

[48] Nezákonnost způsobená překročením návrhu nicméně nezavazuje krajský soud povinnosti se v dalším řízení znovu vypořádat v návaznosti na shora uvedené závěry žalobními námitkami ve vztahu k nároku na náhradu škody.

[49] Pokud jde o argumentaci stěžovatele směřující proti závěru krajského soudu o přechodu nájmu, je třeba konstatovat, že se nejednalo o důvod zrušení napadených rozhodnutí, neboť dle

pokračování

krajského soudu byl na základě dosud učiněných skutkových zjištění nárok na vydání bezdůvodného obohacení vůči žalobci uplatněn po právu. Žalobcem namítaný přechod nájmu totiž sám o sobě neznamena nedostatek pasivní věcné legitimace. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že i se změnou práva hospodaření je spojen přechod nájmu, přičemž nájemce je povinen platit nájemné původnímu pronajímateli, dokud mu není změna v právu hospodaření oznámena žalobcem nebo prokázána stěžovatelem (přiměřeně viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2006, sp. zn. 26 Cdo 906/2005, či ze dne 2. 4. 2019, sp. zn. 28 Cdo 270/2019). Z § 680 odst. 2 obč. zák. vyplývá zásada, že změna v osobě pronajímatele nemá vliv na trvání právního vztahu nájmu. Smyslem § 680 odst. 2 obč. zák. je zajistit kontinuitu nájemního vztahu pro případ, nastane-li zde uvedená právní skutečnost – změna vlastnictví k pronajaté věci, a poskytnout právní ochranu nájemci v situaci, kterou nemohl svým projevem vůle ovlivnit. Změnou vlastnictví předmětu nájmu může být i převod části předmětu nájmu. Nedotýká-li se uzavřených nájemních smluv změna vlastníka předmětu nájmu, tím spíše se jich nedotýká změna pronajímatele, jemuž je majetek svěřen do správy či hospodaření (viz Hulmák, M. Občanský zákoník I, II, 2. vydání, 2009, s. 1938 – 1942).

[50] To nevyloučil ani stěžovatelem odkazovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2018, sp. zn. 26 Cdo 4497/2017, ve věci statutárního města Jihlavy a VAS, z něhož vycházel i krajský soud. Podle § 680 odst. 2 obč. zák., respektive § 2221 odst. 1 OZ, dochází při změně vlastníka k přechodu nájmu ze zákona bez dalšího. Jak uvedl Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 26 Cdo 4497/2017, jde o zvláštní případ právního nástupnictví, s nímž je spojen ten důsledek, že na nabyvatele přecházejí práva a povinnosti pronajímatele z nájemního vztahu přímo ze zákona (*ex lege*), nastane-li skutečnost, s níž zákon uvedený důsledek spojuje – tj. nabytí vlastnického práva k pronajaté věci. Nabyvatel vstupuje do původního nájemního vztahu, přičemž právní nástupnictví se týká práv a povinností typických pro nájemní vztah. Důsledkem zákonné sukcese je pak mimo jiné přechod práva na nájemné za užívání pronajaté věci. Na základě této úvahy pak Nejvyšší soud dospěl k závěru, že nelze bez dalšího uzavřít, že VAS jako nájemkyně předmětného majetku neměla na nájemném za rozhodné období po zániku členství statutárního města Jihlava ve svazku žádný dluh vůči městu, neboť po změně pronajímatele měla za naplnění předpokladů § 680 odst. 2 obč. zák. platit alikvotní část nájemného na účet nového pronajímatele (statutárního města Jihlava), nikoli na účet jeho právního předchůdce.

[51] Ani z rozsudku sp. zn. 26 Cdo 4497/2017, na který poukazuje stěžovatel, neplyne, že by zákonné sukcese, která je spojena se změnou vlastnictví (resp. zde práva hospodaření), bránila případná obtížnost určení alikvotní části nájemného připadající novému pronajímateli při změně vlastnictví, respektive práva hospodaření pouze ve vztahu k části pronajatého majetku. Nelze přitom přehlédnout, že stěžovatel se ve sporném řízení správním sám domáhal právě úhrady alikvotní části nájemného.

[52] Nejvyšší správní soud nepřehlédl zmínku stěžovatele v úvodu kasační stížnosti, že nedošlo k neprojednání zakladatelské listiny a stanov, respektive následných změn stanov, zastupitelstvem stěžovatele. K tomu je třeba poznamenat, že tato tvrzení stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem a nesměřují proti rozhodovacím důvodům napadeného rozsudku. Nejedná se proto o přípustnou kasační námitku (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovatel ostatně ani neuvádí, co z tohoto tvrzení hodlá ve vztahu k závěrům krajského soudu či uplatněným nárokům dovozovat; dále se domáhá nároků v souvislosti s ukončením svého členství v žalobci k 1. 1. 2015, které opírá o znění stanov. Na okraj lze poznamenat, že neprojednání zakladatelské listiny a stanov při založení svazku v roce 1993 (byť by bylo prokázáno, stěžovatel však žádné důkazy k těmto tvrzením neoznačil) samo o sobě nevede bez dalšího k závěru o absolutní neplatnosti zakladatelského právního jednání, neboť podle § 36 odst. 1 písm. l) zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), bylo vyhrazeno zastupitelstvu (pouze) rozhodovat o členství obce ve svazku

a o vystoupení z tohoto svazku, nikoli schvalovat zakladatelské dokumenty. Pokud jde o následné změny stanov, obecní zřízení výslovně vyhradilo zastupitelstvu schvalování zakladatelských dokumentů při založení právnické osoby, změna stanov již vzniklých právnických osob takovým zakladatelským právním jednáním není [srov. § 84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění účinném v rozhodné době; ke změně došlo až zákonem č. 418/2023 Sb. s účinností od 1. 1. 2024; obdobně lze poukázat na závěry rozsudku zdejšího soudu ze dne 29. 5. 2020, č. j. 8 As 149/2017-45, vyslovené k § 35 odst. 2 písm. k) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění účinném do 30. 6. 2016].

[53] Polemika žalobce se závěry rozsudku krajského soudu č. j. 31 A 120/2019-404 ohledně nepromlčitelnosti nároků dle čl. 12.6 až 12.8 stanov se netýká předmětu tohoto řízení, a proto se k této otázce Nejvyšší správní soud nevyjadřuje.

V.

[54] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v rušícím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. dubna 2024

L. S.

Lenka Krupičková v. r.
předsedkyně senátu